

PROTESTANTIZEM&REFORMACIJA

- Luterantstvo, reformacija; duhovno, versko in kulturno gibanje, izvira iz Nem. (Martin Luther-nem. duhovnik-95 pravil o reformaciji cerkve). Protestirali so proti izkoriščanju ljudi, vsak naj bi bral Sv. Pismo v svojem jeziku. V Slovenijo so protestantizem prinesli trgovci, vojaki. Po letu 1548 so protestantizem prepovedali. Primož Trubar, Jurij Dalmatin, Sebastjan Krelj, Adam Bohorič.
 - Pomen SLO protestantizma:
 - rojstvo SLO knjižnega jezika
 - prevodi verskih besedil v SLO
 - potreba po obveznem izobraževanju
 - celotni prevod Biblije
 - prvi jezikovni priročniki
 - oblikovanje zavesti SLO naroda
 - 4 najpomembnejše knjige:
 - Trubar: Katekizem z Abecednikom (1550-1551)
 - Dalmatin: prevod Biblije (1584)
 - Bohorič: prva SLO slovnica Arcticiae Horulae (1584)
 - Hieronim Megiser: slovar Dictionarium Quatuor Linguarum
 - Primož Trubar (1508-1585)
 - Rašica, šolanje: Reka, Salzburg, Trst, Dunaj; župnija v Laškem in Tübingen, Urach, Kempfen, Derendingen-pokopan
 - lit. dela:
 - 22 knjig v SLO
 - 2 knjigi v Nem.
 - prevodi verskih besedil, duhovniške pesmi, predgovori,
 - Katekizem z Abecednikom: 1551; psevd. Rodoljub Ilirski; 1. latinica +znamenja za sič.+šum.
 - Nova zaveza v treh delih
 - SLO. cerkvena ordinanca
 - tri duhovne pesmi
 - prevod Lutherove Hišne postile (1595)
 - interp.: Proti zidavi Cerkev: izpostava protest. miselnosti, zavrača čudeže, in nasprotje izkoriščanju ljudi;
- jezik&stil: preprostost, razumljivost, germanizmi, tridelna zgradba, nizanje anekdot
- Loki; pridigar v stolni cerkvi; izgnan v Nemčijo:
- razmišljanja o ustroju SLO Cerkev
SLO knjiga; jezik: Lj. izobražencev; pisava: 1. gotica, 2.